

Raadsvoorstel

Voorstelnummer: 341831
Zaaknummer: 753071

Houten, 12 oktober 2021

gemeente Houten

Onderwerp:

Experiment centraal stemmen tellen bij verkiezingen 2022

Beslispunten:

1. In te stemmen met (wederom) deelname aan het experiment met het centraal stemmen van de stembiljetten bij de gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart 2022.

Samenvatting

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en gemeenten hebben geconstateerd dat bij het handmatig tellen van de stembiljetten door de stembureaus knelpunten worden ervaren. Het ministerie probeert het verkiezingsproces te verbeteren. Zij heeft het initiatief genomen voor een tijdelijke experimentenwet. Deze wet maakt het mogelijk te experimenteren met een centrale stemopneming. De gemeente is per nieuwsbrief uitgenodigd om mee te doen aan het experiment bij de verkiezingen in 2022. Voorgesteld wordt om hierop in te gaan.

Aanleiding

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties probeert het telproces waar mogelijk te verbeteren en heeft enkele jaren geleden het initiatief genomen voor een experimentenwet: de Tijdelijke experimentenwet stembiljetten en centrale stemopneming. De minister heeft bij nieuwsbrief van 22 september 2021 gewezen op de mogelijkheid om bij de aankomende verkiezingen in 2022 mee te doen aan een experiment met het centraal tellen van de stembiljetten.

Wat houdt het in?

In een gemeente die deelneemt aan het experiment, voeren de stembureaus na de sluiting van de stemming om 21.00 uur in het stemlokaal alleen een voorlopige telling op lijstniveau uit. Op grond daarvan kan op de avond van de stemming een voorlopige uitslag van de verkiezing bekend worden gemaakt. Die dient tevens als referentie voor de definitieve tellingen.

Het tellen van de stemmen, die op de afzonderlijke kandidaten zijn uitgebracht, gebeurt de volgende dag op een centrale locatie door een daarvoor ingesteld gemeentelijk stembureau. Alle tellers werken onder verantwoordelijkheid van dit gemeentelijk stembureau. Dit stembureau stelt van elk stembureau de uitslag vast. Als het gemeentelijk stembureau er zeker van is dat de stemopneming juist is uitgevoerd, maakt dit het proces-verbaal van de stemopneming voor de gemeente op. De kans dat daarna een hertelling door het centraal stembureau nodig zal zijn, is door het volgen van deze procedure geringer. Immers, eventuele fouten in de tellingen kunnen worden hersteld voordat het proces-verbaal van de gemeente definitief wordt vastgesteld.

De centrale telling zal zo worden georganiseerd dat alle medewerkers en eventuele bezoekers zich veilig zullen voelen. De COVID-19-maatregelen, die dan gelden, zullen daar ook op gericht zijn.

Beoogd effect

Doel van het centraal tellen van de stembiljetten is het telproces efficiënter, betrouwbaarder, transparanter en dus beter controleerbaar te maken.

Argumenten per beslispunt

- 1.1 *Om deel te kunnen nemen aan het experiment is de instemming van de gemeenteraad vereist.*

Dit is bepaald in artikel 2 lid 2 van de wet.

- 1.2 *De deelname aan het experiment biedt veel voordelen.*

341831

2 - 5

- a. De stembureauleden hoeven op de verkiezingsdag alleen de lijsttotalen te tellen en zijn daarom eerder klaar met hun werkzaamheden. Hoeveel eerder hangt mede af van de hoeveelheid kiezers die het betrokken stembureau op de verkiezingsdag hebben bezocht;
 - b. De werkzaamheden van het verkiezingsteam van de gemeente zijn hierdoor ook eerder afgerond dan gewoonlijk;
 - c. De volgende dag wordt met een andere groep personen de telling verricht in een rustige omgeving (zonder tijdsdruk om snel een uitslag bekend te maken);
 - d. Doordat deze personen alleen de voorkeurstemmen behoeven te tellen, zal de uitkomst veel betrouwbaarder zijn en worden grote verschillen tussen de uitgebrachte stemmen en het aantal stempassen voorkomen en;
 - e. Het verkleint het risico op een hertelling.
- 1.3 *De gemeente heeft in 2018 (1x) en in 2019 (2x) aan dit experiment meegedaan en heeft goede ervaringen hiermee opgedaan.*
- 1.4 *Door deelname aan het experiment wordt ervaring opgedaan met de toekomstige verplichte nieuwe werkwijze.*

Uit een eerdere brief van het ministerie valt af te leiden dat het kabinet wil doorgaan met de experimenten en bereidt bovendien een wetsvoorstel voor waarmee centraal tellen in de Kieswet wordt opgenomen. Het is daarom goed dat gemeenten ervaring opdoen met centraal tellen.

Kanttekeningen

- 1.1 *Door de verplaatsing van de werkzaamheden van de verkiezingsdag naar de dag na de verkiezing zullen de medewerkers van het verkiezingsteam meer uren moeten maken.*

Ook zal de organisatie van de telwerkzaamheden meer tijd vergen. Door aanpassing van de organisatiestructuur – het herverdelen van de werkzaamheden over meer medewerkers - zal de werkdruk niet toenemen.

Participatie

N.v.t.

Financiën en formatie

De inhuur van de tellers op dag na de verkiezing, catering, transport en opslag van het verkiezingsmateriaal zullen ongeveer € 15.000 per verkiezingsdag kosten. Voor de deelname aan het experiment ontvangt de gemeente per verkiezingsdag van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een tegemoetkoming van € 10.000. Een eventueel verschil wordt gedekt uit het verkiezingsbudget.

Communicatie

Aan de wijziging rondom het tellen zal in de gemeenterubriek van 't Groentje, het huis-aan-huis-biljet en op de website (www.houten.nl/verkiezingen) ruim aandacht worden geschonken.

Voortgang

De minister wijst de gemeenten aan waar een experiment wordt gehouden. Als zich veel gemeenten aanmelden wordt er mogelijk geloot.

Evaluatie

Na de gehouden verkiezing zal in samenwerking met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een evaluatie van deze gewijzigde werkwijze plaatsvinden.

Houten, 12 oktober 2021

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten
de secretaris, de burgemeester,

A.J. Barink

G.P. Isabella

Bijlagen

Geen

Verantwoordelijke portefeuillehouders college

1e PoHo: Gilbert Isabella

2e PoHo: n.v.t.

Raadsbesluit

Voorstelnummer: 341831

Onderwerp

Experiment centraal stemmen tellen bij verkiezingen 2022

De raad van de gemeente Houten heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 12 oktober 2021 gelezen en besluit:

1. In te stemmen met (wederom) deelname aan het experiment met het centraal stemmen van de stembiljetten bij de gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart 2022.

Dit is besloten in de openbare vergadering van de raad op 23 november 2021.

De raad van de gemeente Houten,
de griffier, de voorzitter,

C.M.S. Visser

G.P. Isabella